

2–3 jahkásačča seksuálavuohta

Mii mánás dáhpáhuvvá?

DOARJJO MÁNÁ SEKSUÁLA OVDÁNEAMI

Ahkedássásaš gorutdovdobajásgeassin máná eavttuiguin

Lassidiehtu fáttás:

coahkis.com, hyvaksymys.fi/lapsijaseksuaalisuus ja vaestoliitto.fi/kehotunnekasvatus

Maid máná sáhtá dahkat dahje jearrat?

Mo rávesolmmoš sáhtá doarjut ja oahpistit máná?

Gorut ja ovdáneapmi

Oahpahallá geavahit bohtu. Fuobmá, ahte nieiddat ja gánddat leat earálágánat.

Lea beroštuvvan sohkaelániin, geahčada earáid cinniid ja návlliid ovdamearkka dihte sávnnis. Guorahallá erohusaid jitnosii.

Muital, ahte nieiddain lea cinni, gánddain návli. Atte máná leat iežas ráfis bohtus. Oahpat bassat gieđaid hivssega manjá.

Dovddut

Máná iežas dáhttu ovdána. Šaddagoahtá iehčanassan.

Máná čájeha iežas dovdduidis go časká, sallu ja cummástallá.

Ále jierásmuva, vaikko máná suhtada. Čájet, ahte ii oaččo časkit. Daja: “Dál don leat suhtus”. Čájet, mo liikot. Atte dorvvolaš rájaid.

Lagasvuohta, buorre dilli ja iešdovdu

Máná lea čeavlái iežas gorudis ja áššiin, maid dáhká bohttui.

Máná guoskkahallá ja dutká iežas goruda, sáhtá iešduhtadit. Háliida muhtumin guoskat nuppiid gorudiid. Háliida leat askkis.

Oahpat, maid gorutosiid oažžu čájehit ja guoskat iežas ja nuppi gorudis. Doala olu askkis ja njávkkat.

Biras ja eará olbmot

Máná sosiálavuohta lassána. Háliida leat eanet earáiguin.

Máná hárhellá ovttas stoahkama. Časká álkit, juos bohtet sierramielalašvuođat. Dutká birra, go dorvvolaš aski lea lahka. Sáhtá leat váttis earránit vánhemis.

Oahpat speallannjuolggadusaid: ii oaččo gaikut iige bávččagahttit, nubbái boahtá fuones miella. Movttiidahte, ále moaitte. Oahpat, ahte leat iešguđetlágán olbmot ja bearrašat.

Buresbirge-jupmi ja dearvvaš-vuohta

Máná fuobmá, mas boahtá buorre miella alcces ja earáide.

Máná ohcá jeddehusa ja dorvvu dorvduhkorasas ja lagasolbmuiin dahje iežas goruda guoskkahallamis. Máhtá muitalit, maid háliida.

Dájo ja njávkkat. Čájet sierra vugiiguin dohkkeheami. Muital, ahte iežas gorut lea fiinnis ja dan oažžu guoskkahallat.

Lassáneapmi

Beroštuvvá riegeadeamis, juos oaidná vávváid.

Njávkkada eatni čoavjji, imaštallá njamaheami. Guorahallá jitnosii, sáhtá jearrat buotlágán áššiid.

Muital, ahte vávvá boahtá vávvásiepmanis, šaddá čoavjjis ja boahtá olggos eatni cinni bokte.

Dábit

Oahpahallá, maid oažžu ja maid ii oaččo dahkat.

Jearada olu. Earuha almmolaš ja priváhta áššiid. Dohkkehišgoahtá dábiid, dego ii viega álás beaveruovttus. Sáhtá iskkadit gildojuvvon ja lobálaš áššiid rájaid.

Muital litnásit priváhta áššiin ja sosiála njuolggadusain. Hivsstráffi addo buohkaide. Oahpat, ahte olbmuiin leat iešguđetlágán dábit.

Vuoigatvuođat

Áddegoahtá, ahte oažžu mearridit ieš iežas gorudis.

Hárhellá dáhttuma ja iežas vuoigatvuođaid bealušteami. Mánárávvehagas sáhtá vuosttaldit dutkama. Dárbaša rávesolbmoo dorvvu ja suoji.

Gudnejahtte máná dáhtu. Mánárávvehagas muital, ahte dál geahččat máná iežas návli dahje cinni. Priváhta oasis leat gorutoasit, mat leat vuojudanbiktasa vuolde.

0–1 jakasačča seksuálavuohta

Mii mánás dáhpáhuvvá?

DOARJJO MÁNÁ SEKSUÁLA OVDÁNEAMI

Ahkedássásaš gorutdovdobajásgeassin máná eavttuiguin

Lassidiehtu fáttás:

coahkis.com, hyvakysymys.fi/lapsijaseksuaalisuus ja vaestoliitto.fi/kehotunnekasvatus

Maid máná sáhtta dahkat dahje jearrat?

Mo rávesolmmoš sáhtta doarjut ja oahpistit máná?

Gorut ja ovdáneapmi

Máná oahppá, mo iežas gorut ja guoskkahallan orru.

Máná dutká iežas goruda giedaiguin ja njálmmiin. Máná lea maidái beroštuvvan gorutosiin, mat leat lihpar vuolde.

Doala máná askkis, njávkkat ja háleš. Muital gorutosiid namaid: bealjit, cinni, návli. Geahčat mánáin olbmuid govvirjiin. Guoskkat máná litnásit.

Dovddut

Dovddut molsašuddet ilus suhttui. Máná fuobmá, mo earát reagerejit dasa.

Máná moddjá, čieru, bišku ilus. Máná háliida, ahte su hervvošit.

Go máná suhtada, váldde askái ja ráfot. Oahpat, ahte sáhtta suhtadit, muhto nuppiid ii oaččo bávččagahttit. Hervvoš, háleš ja njávkkat máná dávjá.

Lagasvuohta, buorre dilli ja iešdovdu

Máná gávdná iežas gorudis báikkiid, maid lea somá guoskkahallat. Máná háliida leat vanhemiid lahka.

Máná liiko leat álás, sáhtta guoskkahallat iežas sohkaealániid ja návddašit das. Dán sáhtta gohčodit iežas guoskkahallamin.

Váldde máná askái ja háleš: “Dat lea návli/cinni. Dat lea fiinnis. Bassat dan dál.”

Biras ja eará olbmot

Máná beroštuvvá birrasis ja eará mánáin. Máná sáhtta muhtumin ujustallat.

Máná dárkoda ja ádestallá. Dutká iežas birrasa. Boahťá askái dorvui. Háliida čájehit iežas ráhkisvuođa.

Muital mo orru, juos njávkkada dahje bávččagahtta. Atte máná oahpásmuvvat iešguđetlágán olbmuide.

Buresbirgejupmi ja dearvvašvuohta

Máná háliida, ahte su dohkkehit. Ii hálit ahkidis miela.

Máná guoskkahallá ja dutká iežas njálmmiin ja giedaiguin. Muitá njávkkama ja bákčasa.

Čájjet mánái, ahte liikot leat suinna. Atte máná guoskkahallat iežas goruda. Lea lohpi ráhkistit ja návddašit.

Lassáneapmi

Iežas bearaš dahje oahpes bearaš sáhtta vuordit máná.

Máná sáhtta imaštallat eatni čoavjji.

Geahčat mánáin govvirjiin govaid máná šaddamis čoavjjis. Sáhtat muitalit, ahte máná šaddá vávvásiepmenis. Vávvá ruoktu lea eatni čoavjjis.

Dábit

Máná áddegoahťá hállama ja hállá ieš. Máná oahpahallá maid ii-sátni mearkkaša.

Máná sáhtta guoskat iežas ja nuppiid sohkaealániid. Fuobmá, maid oazžu ja maid ii oaččo dahkat.

Oahpis máná litnásit ja áššálaččat. Máná ii oaččo bávččagahttit.

Vuoigatvuođat

Máná lea sáhkái ja čájeha dovduid.

Movttiida dutkat iežas birrasa ja goruda.

Atte máná dutkat, stoahkat, čájehit dovduid. Fuolat dorvvolašvuođas. Atte veahki, go máná dárbbáša dan.

